

Отже, авторитет – це той ресурс влади, за якого люди з готовністю підкоряються наказам, оскільки вважають здійснення влади легітимним. На відміну від зовнішнього примусу, що спирається на постійну можливість прямого застосування сили, влада авторитету підтримується моральними підставами, тобто етичними якостями суб'єкта, харизмою лідера та раціональнообґрунтованою системою правових норм, що забезпечує законність.

1. Новаченко Т.В. Становлення та розвиток авторитету керівництва в органах державної влади України (архетипний підхід): автореф. дис. докт. наук з держ. упр. Т.В.Новаченко. К., 2014. Ст. 36.
2. Гольбах П. Вибрані твори: в 2 т. П. Гольбах. М.: Думка, 1963. Т. 1. 1963. Ст. 563.
3. Енциклопедичний словник з державного управління. уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ: НАДУ, 2010. Ст. 820.
4. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. *Відомості Верховної Влади України*. 2016, № 4, ст.43 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
5. Цокур Є. Г. Легітимність політичної влади: джерела, особливості, перспективи: монографія Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. ст. 330.
6. Мангайм К. Идеология та утопия. К. Мангайм. К.: ДУХІЛІТЕРА, 2008. Ст. 370.
7. Nye J. The Power of Persuasion: Dual components of US leadership. The conversation with J. Nye. *Harvard International Review*, Winter, 2003.
8. Бакунін М.А. Філософія. Соціологія. Політика. Москва. 1989. с. 624.
9. Сєрьогін С. М. Державний службовець у відносинах між владою і суспільством: монографія. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2003. Ст. 456.

Артем Герасимов,
здобувач вищої освіти факультету підготовки
фахівців для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
к.філос.н., доц. **Стояцька Г. М.**
доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАКОНИ ЛОГІКИ ЯК ЧИННИК ЮРИДИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА УНІВЕРСАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ПРАВОРОЗУМІННЯ

У наш час не існує жодної науки, яка б не прагнула до максимальної обґрунтованості власних положень та їх точності. Науковці під час своєї діяльності висувують певні твердження стосовно своєї галузі, опираючись на свої знання та дослідження, використовуючи основні логічні прийоми. Умовою впевненості у своїх висновках можна досягти за допомогою застосування логічних операцій, що ідентифікують ці твердження як правомірні та правильні. Завданням же самої логіки як науки є роз'яснити логічні операції, ознайомити усіх з умовами їх правильного використання для певних цілей.

Що ж стосовно такої фундаментальної науки як право. Її особливістю є те, що під час діяльності науковців із галузі права, вони мають дотримуватися жорстких правил, які нехарактерні іншим галузям: раціональності, умисного дефіциту емоційності, надмірна точність. Саме для цього право як наука має обов'язково використовувати логічні операції та закони логіки, які дають можливість оперувати ними під час розгляду кримінальних справ, подачі законопроектів, проведення судових дебатів тощо. У синтезі ж право і логіка утворюють окрему науку, яка має назву – юридична логіка. Слід зазначити, що її основною метою є вивчення, роз'яснення та дослідження закономірностей застосування логічних положень у правореалізації, правотворчості та в юридичній науці. Авторитетний філософ права і юрист Б.Н. Чичерін стверджував, що «юридична логіка визнається найістотнішим елементом правознавства». Тому можна сказати, що юридична логіка є діалектичною логікою права, логікою розвитку права, виступає фундаментальною логічною константою правового пізнання [1, с.32].

Для досягнення результату правильного мислення, в юридичній логіці використовуються такі основоположні закони: закон тотожності; закон суперечності; закон виключення

третього; закон достатньої підстави. Завдяки їм правники запобігають порушенню основних принципів мислення та ведення дискусії під час доведення. Завданнями законів логіки є формулювання певних правил, дотримуючись яких доповідач досягає послідовності, зв'язності, максимальної комфортності та етики спілкування під час свого виступу. Перші три закони сформулював давньогрецький вчений – Аристотель, а останній – провідний німецький філософ і логік Г.В. Лейбніц [2, с. 186].

Розглянемо перший закон логіки, який має назву «закон тотожності». Принцип його полягає в тому, що поняття, які доповідач використовує у своїй промові, мають бути чітко сформульовані, виключати неточність і неоднозначність. Використовуючи ті чи інші визначення, він повинен бути впевнений, що слухачі розуміють зміст кожного вжитого ним слова. У правознавстві порушення цього закону до розширення або ж звуження обсягу того поняття, що використовується законодавством, у наслідок чого відбувається необґрунтоване розширення чи обмеження тлумачення, підміна одного поняття іншим. Ця недбалість під час застосування кримінального закону призводить до грубого порушення принципу законності [3, с.84].

Другий закон, «закон суперечності» ґрунтується на тому, що під час використання в доповіді двох протилежних висловлювання (Q; не Q) стосовно одного й того ж предмету, обов'язково одне з них істинне, а інше – ні. Інакше – це порушення закону, яке тягне за собою необґрунтованість власних думок доповідача. Під час судового розгляду захисник і звинувач, відповідач і позивач стверджують протилежне, наводячи свої аргументи, доводячи те, що ваші аргументи є хибними. Яскравим прикладом є алібі. Це слово означає те, що особа, яка звинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, в момент його вчинення знаходилась зовсім в іншому місці, через це і не могла фактично вчинити його. Довівши істинність алібі, зрозуміло, що заперечується причетність звинуваченого до вчинення кримінального правопорушення [4].

Закон виключення третього встановлює таку обов'язкову засаду: якщо доповідач використовує два протилежні висловлювання (Q; не Q), то вони не можуть бути обидва хибними, одне з них обов'язково – достовірне. У практиці правоохоронних органів широко застосовується даний закон. Під час застосування норми права фахівці повинні точно встановити: існував або не існував даний факт (подія) у конкретний момент часу. Кримінальне правопорушення вчинялося особою або не вчинялося; підозрюваний або винний, або невинний. Будь-який факт, що стосується конкретної справи повинен встановлено або не встановлено – третього ніколи не існує [5, с.37-38].

Принципом останнього закону, «закону достатньої підстави» є те, що твердження (E) можна вважати достовірним лише за наявності достатньої підстави (W). Наприклад, стаття 216 Кримінального кодексу України містить таке поняття як «незаконні дії», яке можуть люди тлумачити як хочеш, мотивуючи це тим, що це не визначене законом. Але ні, звернувшись до Положення №1251 про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів, що затверджене Кабінетом Міністрів України (далі КМУ) 27 грудня 2010 року та Положення №1555 про порядок виробництва, зберігання, продажу контрольних марок та маркування примірників аудіовізуальних творів чи фонограм, що затверджене КМУ 13 жовтня 2000 року, можна знайти це визначення [6, с. 8-9].

Отже, можна зробити висновок, що юридична логіка – є обов'язковою для вивчення наукою для тих, хто хоче пов'язати свою професійну діяльність з правознавством. Також вона є не менш корисною для інших фахівців, а навпаки – вміле та грамотне вивчення деяких положень даної дисципліни допоможе їм не боятися прийматися участь у дискусіях та правильно формулювати свої тези, грамотно аргументуючи їх за правилами логічних операцій та законів логіки. Також слід зазначити, що в праві діють усі основні закони логіки, якісь із них більш розповсюджені та застосовуються майже завжди, інші – ні, але все одно вони не втрачають свою значимість і користь.

1. Логіка для правознавців: навч. посіб. / О. О. Бандура, О. І. Гвоздік, В. М. Кравець та ін. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. – 144 с. Юридична логіка: підручник / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 248 с.

2. Деякі логіко-граматичні особливості формулювання диспозиції статті 204 Кримінального кодексу України та їх вплив на кримінально-правову кваліфікацію: наукова стаття / М. Мінаєв // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 1. – С. 84–88.

3. Несуперечність думки. Закони виключеного третього та несуперечності: курс лекцій. Ви-

- давництво Національної академії внутрішніх справ. URL:
https://arm.naiu.kiev.ua/books/logika/lections/lection4_32.html
4. Юридична логіка : підручник. 2-е видавництво, перероблене і доповнене. Бандурка О. М., Тягло О. В.: Золота миля, 2017. — 216 с. URL : https://www.researchgate.net/profile/Taglo_Aleksandr/publication/323561054_Uridicna_logika/links/5a9da187aca272cd09c21d30/Uridicna-logika.pdf
5. Коханюк Т.С. Законы формальной логики в правилах системного толкования уголовного закона (закон тождества и закон достаточного основания) Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2013. URL : http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/01_2013/13ktszdp.pdf

Діана Замкова,
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
к.ю.н. **Задаля Д.К.,**
доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ І СВОБОД ІНОЗЕМЦІВ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ

Важливою умовою розвитку українських компаній на міжнародному рівні, а також розвитку інвестиційного клімату в Україні є залучення іноземних працівників. Отже, питання працевлаштування іноземців, шляхи спрощення даної процедури є актуальним.

Окрім питання, що стосується особливостей працевлаштування іноземців в Україні тією чи іншою мірою досліджували Н. Болотіна, Т. Головка, О. Горбань, А. Грабильніков, О. Грузінова, О. Заржицький, Н. Лата, Н. Пасічник, Є. Петров, П. Пилипенко, С. Прилипко, А. Слюсар, О. Тимошек, Н. Хуторян, В. Швайковська та інші науковці.

Звісно, вищезазначені науковці внесли певний внесок у дослідження правового статусу працівників-іноземців, проте в їхніх роботах не враховані зміни до вітчизняного законодавства у цій сфері.

Трудові відносини з іноземцями в Україні регулюються Законом України «Про міжнародне приватне право» [6], Кодексом законів про працю України [2] та рядом інших нормативно-правових актів.

Зокрема, особливості працевлаштування іноземців в Україні закріплено нормами Закону України «Про зайнятість населення» [4], який встановлює умовою залучення до роботи в Україні іноземних громадян отримання ними відповідного дозволу. Даним дозволом встановлюються терміни, протягом яких іноземець може працювати в Україні.

За працевлаштування іноземних громадян або осіб без громадянства роботодавцем без отримання такими громадянами відповідного дозволу, згідно ст.53 Закону України «Про зайнятість населення», передбачається накладення на роботодавця штрафів на роботодавця.

У разі законного перебування іноземця або особи без громадянства, за умови отримання ними дозволу на працевлаштування, у відповідності до ст. 26 Конституції України [1] такі особи мають право користуватися тими самими правами й свободами та мати такі самі обов'язки, що й українські громадяни. Дане положення стосується і права на здійснення трудової діяльності.

Зазначене право передбачено Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» [7].

У відповідності до ч. 6 ст. 42 Закону України «Про зайнятість населення», іноземні громадяни, які отримали відповідний дозвіл на постійне проживання та працевлаштування або набули статусу біженців, або мають статус закордонного українця, а також та іноземці в іноземних представництвах в Україні приймаються на роботу на загальних підставах, пе-